

انجمن مؤلفان کتب درسی و دانشگاهی^۱

ترجمه: مریم جابر

سازمان مطالعه و تدوین

Jaber@samt.ac.ir

انجمن مؤلفان کتب درسی و دانشگاهی در سال ۱۹۸۷، با نام انجمن مؤلفان کتب درسی در آمریکا، تأسیس شد. این انجمن برای افرادی تأسیس شد که به توسعه و نشر همه نوع رسانه آموزشی اعم از کتب درسی، نرم افزار، نوار ویدئویی، مقاله، کتب مرجع، خبرنامه، دیسکهای فشرده چندرسانه‌ای و غیره علاقه‌مند بودند.

در تحقق این امور، انجمن مؤلفان کتب درسی و دانشگاهی به نمایندگی از اعضایش، در زمینه‌هایی که به آنها مربوط می‌شود، از جمله مالیات، حقوق انحصاری اثر و تبلیغ و معرفی بهتر آثار آنان در نزد جامعه علمی، فعال است و بهبود کیفیت مطالب آموزشی را نیز به همین‌سان در اولویت نخست قرار داده است. اهداف این انجمن عبارت‌اند از:

۱. ارتقای کیفیت متون درسی و سایر آثار آموزشی‌ای که برای تدریس، پژوهش و مقاصد آموزشی دیگر به کار می‌رود؛

۲. اطلاع رسانی به مؤلفان مطالب درسی و دانشگاهی با توجه به منافع حرفه‌ای آنها در تألیف و آموزش؛

۳. ارائه پیشنهاد، طرح و کمک در انجام اموری که یاری‌دهنده مؤلفان کتب درسی و دانشگاهی عضو این انجمن در رسیدن به منافع حرفه‌ای باشد؛

۴. پشتیبانی از منافع حرفه‌ای مؤلفان و ارتقای این منافع؛

۵. تشکیل گروه‌هایی و جلسات مختلف برای تبادل نظر، پیشرفت و آموزش اعضا؛
۶. حمایت از حقوق مؤلفان در زمینه حقوق انحصاری اثر و شروط انعقاد قرارداد تألیف با ناشران؛
۷. ارتقای تمام فعالیتهای معمول، ارتقای منافع و اهداف مؤلفان کتب درسی و دانشگاهی، ایجاد هماهنگی بین آنها و یاری‌رسانی به ایشان و بهبود شرایط شغلی عمده مؤلفان.

کارگاهها

انجمن مؤلفان کتب درسی و دانشگاهی کارگاههایی در سراسر کشور برقرار ساخته که عمدتاً در فضای دانشگاهها و به صورت جلسه یا کنگره برگزار می‌شود. ذیلاً برخی از این کارگاهها و مباحث مطرح شده در آنها معرفی می‌شود.

کارگاه بورس پژوهشی، عضویت دائم در هیئت علمی، ترفیع

رنوس مطالب این کارگاه عبارت‌اند از:

- مشکلات متداول نظام ترفیع اعضای هیئت علمی؛
- ویژگیهای یک نظام معتبر؛
- بسط تعریف بورس پژوهشی؛
- ویژگیهای بورس پژوهشی و ویژگیهای کار پژوهشی؛
- مدارک لازم برای ترفیع و عضویت دائم در هیئت علمی؛
- ارائه مدارک برای دوره‌های آموزشی جدیدتر اعم از: یادگیری خدمات، یادگیری گروهی، عضویت در گروه، کاربرد فناوری؛
- ارائه مدرک در زمینه کارآیی آموزشی.

کارگاه نرم‌افزارهای مؤلفان

این کارگاه به مؤلفان کمک می‌کند تا با فراگیری نحوه استفاده از نرم‌افزارهایی که در تألیف به کار می‌رود، در وقت خود صرفه‌جویی کنند، تعدادی از این نرم‌افزارها

عبارت‌اند از: نرم‌افزارهایی که ساختار متن را تعریف می‌کنند، متن را کنترل می‌کنند، طرح‌هایی ارائه می‌دهند، و امکان هماهنگی، پژوهش، سازمان‌دهی، طراحی، بازمینی، ویرایش، انتقال و بایگانی متون را فراهم می‌سازند.

رئوس مطالب این کارگاه به شرح ذیل است:

- استفاده از نرم‌افزار Word مایکروسافت برای ایجاد هماهنگی بین متون؛

- کاربرد راهبردهایی جهت مدیریت فایل؛

- افزودن تصویر، فیلم، عکس، صدا و فایل‌های ویدئویی به متن؛

- برانگیختن حس خلاقیت مؤلفان و تأمین رضایت خوانندگان با استفاده از ابزار

طراحی و تصویر؛

- تهیهٔ متن‌هایی حرفه‌ای به کمک داده‌های حاصل از اینترنت یا با ایجاد صفحات

کلیشه‌ای و صفحاتی با سبک‌هایی معین؛

- تهیهٔ متون اینترنتی برای خوانندگان؛

- استفادهٔ کارآمد از اینترنت، Gated Web و Deep Web؛

- تحلیل میزان روشنی و وضوح مطالب مندرج در متون؛

- استفاده از ابزارهای مربوط به کتاب‌شناسی جهت کنترل کارآمد پژوهشها؛

- ایجاد عواملی که باعث تعامل بین خواننده و مؤلف می‌شود و خوانندگان را به

ارائهٔ واکنش فرا می‌خواند؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

- استفاده از عبارات کلیدی جهت معرفی متون در اینترنت، به‌طوری که

خوانندگان بتوانند با کمک آنها متون مورد نظر خود را در اینترنت بیابند؛

- تهیهٔ متون اینترنتی و نمونهٔ آثار پژوهشی.

کارگاه «تألیف کنید و ارتقا یابید»: نگارش صحیح و بازمینی سریع

بسیاری بر این عقیده‌اند که مؤلف شدن موهبتی است ذاتی، نه اکتسابی. اما در یک کار تحقیقی، در گروه کنترل که متشکل از چندین محقق بود محققان به روش همیشگی خود به نوشتن پرداختند، درحالیکه آزمودنیهای دیگر روزانه بین ۱۵ تا ۳۰ دقیقه وقت صرف نوشتن می‌کردند و به کسی تعهد می‌دادند که به طور روزانه به این کار بپردازند.

سرانجام مشخص شد که نوشته این آزمودنیها ۹ برابر محققان بود (رابرت بویس، ۱۹۸۹). اقدامات زیر به محققان کمک می‌کند که کتابهای بیشتری تألیف کنند:

- نگارش روزانه، به مدت ۱۵-۳۰ دقیقه؛
 - متعهد شدن به کسی یا ناشری جهت تداوم نگارش روزانه؛
 - بازبینی مطالب هر پاراگراف و رابطه آن با جمله اصلی پاراگراف؛
 - فراگیری روش درخواست بازخورد از همکاران جهت اصلاح کار.
- این کارگاه به افراد شرکت‌کننده می‌آموزد که چگونه با انجام کارهایی مشخص و ساده نگارش خود را بهبود بخشند و آن را با سرعت بازبینی و اصلاح کنند.

کارگاه تألیف کتاب درسی یا تخصصی

بسیاری از آموزگاران و متخصصان دیگر معمولاً به فکر می‌افتادند که کتابی تألیف کنند، اما نمی‌دانستند چگونه این ایده را محقق کنند زیرا با صنعت نشر آشنایی نداشتند. این کارگاه درباره تمامی جوانب نویسندگی اطلاعاتی فراهم می‌کند تا افراد بتوانند درباره تألیف کتاب آگاهانه تصمیم بگیرند. فرایند تبدیل یک طرح ذهنی به نوشتار، و فرایند تبدیل نسخه‌ای دستنویس به یک کتاب مباحث این کارگاه را تشکیل می‌دهد. رئوس مطالب این کارگاه عبارت‌اند از:

- عناصر تدریس کارآمد در کلاس؛
- مزیت انضباط؛
- تهیه طرح اولیه؛
- انعقاد یک قرارداد مطمئن با ناشر؛
- ملاحظات قرارداد؛
- کار با ویراستاران؛
- کار با همکاران.

کارگاه موفقیت در نگارش مطبوعاتی

در این کارگاه سردبیر سابق یکی از نشریات علمی درباره انتشار متون علمی دیدگاهی تحلیلی ارائه می‌دهد. وی این بحث را مطرح می‌سازد که چه نوع مقالاتی غالباً در

نشریات منتشر می‌شود و متن چگونه توسط همکاران بررسی می‌شود. در این کارگاه، افراد با این فرایند و نیز با ساختار یک مقاله موفق پژوهشی آشنا می‌شوند. رئوس مطالب این کارگاه به شرح ذیل است :

- نگارش مطبوعاتی موفقیت‌آمیز؛

- طبقه‌بندی نشریات؛

- تکوین ایده‌های پژوهشی؛

- موضوعات جالب؛

- همکاری بین چند مؤلف؛

- اسرار امور تحریریه؛

- ارتقای مهارت نگارش؛

- رعایت معیارها.

کارگاه تهیه طرح اولیه کتاب

هر ناشری برای طرح اولیه کتاب روشی خاص خود دارد. طرحی که مورد استفاده یک ناشر قرار می‌گیرد ممکن است برای ناشری دیگر کاربرد نداشته باشد. این کارگاه به مؤلفان کمک می‌کند برای کتاب خود ناشری مناسب بیابند. نتایج یک تحقیق در مورد تربیت ویراستاران و آنچه آنها در یک طرح اولیه مدنظر قرار می‌دهند در این کارگاه گنجانده شده است. این کارگاه کمک می‌کند تا شرکت‌کنندگان در آن دیدگاهی مشخص‌تر پیدا کنند و جایگاه کتاب خود را در بازار بیابند. رئوس مطالب این کارگاه عبارت‌اند:

- بسط ایده و تبدیل آن به یک کتاب؛

- مهارت‌های نگارش؛

- اجزاء طرح اولیه؛

- ارائه طرح اولیه؛

- مرور طرح اولیه؛

- کارهایی که باید در صورت مردود شدن کتاب انجام داد؛

- کارهایی که باید در صورت پذیرفته شدن کتاب انجام داد.

کارگاه نشر کتاب توسط خود مؤلف

فناوری و نرم افزارهای پیشرفته موجب شده است که فرایند نشر کتاب توسط خود مؤلف آسان تر از همیشه باشد. مؤلف باید بیاموزد که چگونه می تواند کتاب خود را منتشر سازد و کتابی ارزشمند ارائه دهد، و باید بداند که چگونه می تواند از حمایت بازار برخوردار شود. تمام این امور کمک می کند تا مؤلف خودش کتابش را منتشر سازد. رئوس مطالب این کارگاه عبارت اند از:

- نشر کتاب توسط خود مؤلف؛
- ارزیابی امکانات بالقوه برای نشر کتاب توسط خود مؤلف؛
- تأسیس شرکت انتشاراتی توسط خود مؤلف؛
- نشر چاپی در مقابل نشر الکترونیک؛
- تهیه صفحات برای چاپ؛
- رویکردهای کاربردی بازاریابی؛
- ملاحظات مالی؛
- فروش حق تجدید چاپ به یک ناشر؛

کارگاه مذاکره درباره قرارداد تألیف

در این کارگاه مباحث ذیل مطرح می شود: علم انسان و مطالعات فرهنگی
پژوهش‌های علمی و اجتماعی

- قدرت مؤلف؛
- حقوق تألیف و هزینه های مؤلف؛
- بندهای اصلی قرارداد (واگذاری حقوق نشر، ضمانت، مطلوب بودن نسخه دستنویس، آثار رقابتی، فروش خارجی، کتب نایاب که چاپش تمام شده است)؛
- مذاکره درباره راهبردها و فنون؛
- توجه به ویراستاری که احساساتش جریحه دار شده است؛
- محاسبه سود/ضرر ناشر؛
- کارگزاران و وکلا.

ارتباط با سایر انجمنهای تألیفی

این انجمن در سایت اینترنتی خود امکان اتصال به سازمانهای دیگر را فراهم آورده است.

American Society of Journalists and Authors (انجمن روزنامه‌نگاران و مؤلفان آمریکا) این انجمن که در نیویورک مستقر است، غالباً نماینده روزنامه‌نگاران مستقلی است که با مجلات و روزنامه‌ها همکاری می‌کنند.

Artists Rights Society (انجمن حمایت از حقوق هنرمندان) این انجمن در نیویورک مستقر است.

Authors Coalition (اتحادیه مؤلفان) این اتحادیه نماینده چندین انجمن مهم نویسندگان آمریکا از جمله انجمن مؤلفان کتب درسی و دانشگاهی است که در جهت منافع مالی اعضایش فعالیت می‌کند.

Authors Guild (جمعیت مؤلفان) این جمعیت که در نیویورک مستقر است نماینده عمده مؤلفان کتب تجاری است.

California Writers Club (باشگاه نویسندگان کالیفرنیا) این باشگاه در سال ۱۹۰۹ توسط جک لندن، جرج استرلینگ، استین لوکاس و هرمان ویتاکر بنیان‌گذاری شد. این انجمن امکان تبادل نظر بین مؤلفان و برگزاری جلسه با سایر مؤلفان، کارگزاران ویراستاران و ناشران را فراهم می‌سازد.

Dramatists Guild (جمعیت نمایش‌نامه‌نویسان) این انجمن در نیویورک مستقر است و نمایندگی نمایش‌نامه‌نویسان را بر عهده دارد.

Garden Writers Association of America (انجمن گاردن رایترز آمریکا) این انجمن در شهر ماناساس ایالت ویرجینیا مستقر است.

Mystery Writers of America (انجمن میستری رایترز آمریکا) این انجمن در شهر استمفورد ایالت کنتیکت واقع است.

National Writers Union (اتحادیه ملی نویسندگان) این اتحادیه که در سال ۱۹۸۱ تشکیل شد به اتحادیه Auto Workers و AFLCIO وابسته است.

Novelists, Inc (شرکت رمان‌نویسان) این شرکت در گراس‌پوینت‌فارمرز ایالت میشیگان مستقر است.

Romance Writers of America (داستان‌نویسان آمریکا) این انجمن در هیوستون ایالت تگزاس مستقر است.

Science Fiction and Fantasy Writers (نویسندگان داستانهای علمی و تخیلی) این انجمن در شهر هیوزویل ایالت مریلند واقع است.

Sisters in Crime (جنایی‌نویسان) این انجمن در لارنس ایالت کانزاس مستقر است. Small Publishers, Artists and Writers and Network (شبکه کوچک ناشران، هنرمندان و نویسندگان) این شبکه در سال ۱۹۹۶ ایجاد شد و شعب آن در سانتا باربارا، کالیفرنیا و هاوایی واقع‌اند.

Society of Academic Authors (انجمن مؤلفان دانشگاهی) این انجمن که در مینسوتا مستقر است از منافع مؤلفان سراسر کشور حمایت می‌کند.

Society of Children's Book Writers and Illustrators (انجمن نویسندگان و طراحان کتاب کودکان) این انجمن در لوس‌انجلس مستقر است.

Songwriters Guild of America (جمعیت ترانه‌سرایان آمریکا) این انجمن در شهر ویهوکن ایالت نیوجرسی واقع است.

پی‌نوشت

1. Text and Academic Authors Association

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی